
Rekomendacje w chemioterapii niestandardowej

Wojciech Matuszewicz
Agencja Oceny Technologii Medycznych

Onkologia 2014

Warszawa, 21.10.2014 r.

PLAN

- Proces decyzyjny – wniosek vs ch. niestandardowa
- Onkologia - zastosowanie wskaźników progu opłacalności w ocenie technologii medycznych
- Onkologia w rekomendacjach AOTM
- Koszty refundacji leczenia onkologicznego w Polsce

Proces decyzyjny

Brak terminu ustawowego (ew. wyznaczenie terminu przez MZ)

Wniosek refundacyjny

Firma Farmaceutyczna

Ministerstwo Zdrowia

180 dni/ 60 dni AOTM

Kwalifikacja/usunięcie świadczenie:
AOS, szpitalne, rehabilitacja, SOK,
etc.

Z urzędu

KK

Ministerstwo Zdrowia

Chemioterapia niestandardowa

Art. 31e ust 1 Ustawy o świadczeniach (...)

- Minister właściwy do spraw zdrowia może usunąć dane świadczenie opieki zdrowotnej z wykazu świadczeń gwarantowanych albo dokonać zmiany poziomu lub sposobu finansowania, lub warunków realizacji świadczenia gwarantowanego, działając z urzędu lub na wniosek (...)
- Usunięcie (...) następuje po uzyskaniu rekomendacji Prezesa Agencji (...)

Ustawa o refundacji 2011 r.

- **Jednolite podejście do wszystkich leków**
- **Próg opłacalności 3x PKB**
  - *„wyznaczenie wartości progowej ceny zbytu netto, przy której stosunek kosztów do uzyskiwanych efektów zdrowotnych nie jest większy od progu kosztu uzyskania dodatkowego roku życia skorygowanego o jakość (QALY) a w przypadku braku możliwości wyznaczenia tego kosztu - kosztu uzyskania dodatkowego roku życia (LYG)*
- średnią wartość PKB na jednego – obwieszczenie Prezesa GUS

FDA, *Orphan Drug Act*, zmiany 2013

- Jeżeli choroba należy do „częstszych” (> 200 tys. osób w USA), lek może starać się o status **“orphan subset”** (sierocy podzbiór/ rzadka subpopulacja).

przykład

- *choroba „powszechna”* →

Niedrobnokomórkowy rak płuca (NSCLC)

- *“orphan subset”* →

Niedrobnokomórkowy rak płuca z mutacją EGFR (NSCLC with EGFR)

Ocena technologii medycznych

HTA nie jest

- nauką o ochronie zdrowia;
- nauką o samych kosztach ochrony zdrowia;
- analizą kosztów leczenia choroby;
- **nie służy wyłonieniu najtańszych interwencji;**
- receptą na ograniczanie kosztów leczenia (?)

Jest narzędziem:

- zapewniającym przejrzystość i racjonalność systemu;
- pomagającym optymalizować wykorzystanie środków finansowych;
- wspierającym decyzje ekonomiczne;
- porównuje koszty i efekty dwóch lub więcej **opcjonalnych metod leczenia**

Analiza kliniczna

Czy produkt wniesie dotatkową korzyść zdrowotną?

Analiza ekonomiczna

Czy koszt uzyskania dotatkowej korzyści jest akceptowalny?

Analiza wpływu na budżet

Czy nas na to stać?

REKOMENDACJA REFUNDACYJNA

Jednostki efektów zdrowotnych

- **DALY (Disability adjusted life years)**
  - Utracone lata życia skorygowane niepełnosprawnością
- **LYG (life years gained)**
  - Zyskane lata życia
- **QALY (Quality adjusted life years) (najpopularniejsze)**
  - Zyskane lata życia skorygowane o jakość
- *Oraz odmiany „lokalne”: HYE (Healthy Years Equivalent), YLS (Years Life Saved)*

DALY

DALY - **Disability Adjusted Life Years**

- WHO, Bank Światowy
- **Utrata lat życia skorygowana niepełnosprawnością**
- Wskaźnik DALY służy do pomiaru obciążenia chorobami w badanej populacji
- Wyraża łącznie lata życia utracone wskutek przedwczesnej śmierci bądź uszczerbku na zdrowiu (w wyniku urazu lub choroby)
- Łączy informację o utracie jakości życia z danymi epidemiologicznymi dotyczącymi śmiertelności
- **DALY = YLL + YLD** (YLL - lata życia stracone z powodu przedwczesnej umieralności, YLD - lata życia przeżyte w niesprawności)

- **LYG (life years gained)**
    - **Uzyskany dodatkowy rok życia przy zastąpieniu „standardu”**
    - **Nie bierze pod uwagę jakości życia**
- a ....**

"Pain is a more terrible lord of mankind than even death itself"

(A. Schweitzer 1931)

Analiza ekonomiczna

A
L
T
E
R
N
A
T
Y
W
A

Nowy lek?
LEK A
(interwencja oceniana)

To, co zwykle?
LEK B
(„komparator”)

Wyniki zdrowotne stosowania leku A

Np.:

- czas przeżycia (LY)
- liczba zaostrzeń
- obniżenie ciśnienia krwi
- liczba lat życia skorygowanych o jakość (QALY)

Koszty stosowania leku A

Np.:

- refundacja ceny leku
- koszty podania
- koszty wizyt ambulatoryjnych
- koszty hospitalizacji
- koszty leczenia działań niepożądanych

Analogicznie:
Wyniki zdrowotne i koszty
stosowania leku B

QALY

- Obie koncepcje łączą informację o długości życia i jakości życia.

$$QALY = (\textit{length of life}) \times (QoL)$$

- Wydłużenie życia, skorygowane o jakość życia (QoL)
- Kwestionariusze QoL: EOERTC QLQ EQ-5D, SF-6D, 15D, HUI ...
- Wynik – pomiędzy 0-1
  - **zgon: 0**
  - **pełne zdrowie: 1**

	Przeżycie	Jakość życia	QALY
Leczenie A	8	0,5	4,0 (8*0,5)
Leczenie B	5	0,9	4,5 (5*0,9)

Efektywność kosztów

1 QALY – rok życia w pełnej jakości: przykład

	Przeżycie	Jakość życia	QALY	Koszt całkowity	ICUR
Leczenie A „złoty standard”	8	0,5	4,0	100 000	
Leczenie B „Nowa terapia”	5	0,9	4,5	150 000	
Różnica			0,5	50 000	100 000

Interpretacja: **Uzyskanie dodatkowego 1 QALY kosztuje 100 000**

Inkrementalny współczynnik koszt-efektywność (ICER/ICUR) = $\frac{\text{Różnica kosztów}}{\text{Różnica efektów}}$ [QALY]

$$\frac{150\ 000 - 100\ 000}{4,5 - 4} = 100\ 000/\text{QALY}$$

Przykład dla ch. niestandardowej

Badania RCT (wykazano przewagę skuteczności jednej interwencji)

Wyniki przedstawione w postaci odsetków, czasu itd.

Zestawienie kosztów i efektów zdrowotnych

Obliczenie współczynnika ICER

Wyniki przedstawione w postaci mediany

Zestawienie kosztów i efektów zdrowotnych (a. kosztów-konsekwencji)

Badania RCT (nie wykazano przewagi)

Zestawienie kosztów i efektów zdrowotnych

Analiza minimalizacji kosztów

Badania niekomparatywne

Zestawienie kosztów i efektów zdrowotnych (a. kosztów-konsekwencji)

Przykład dla ch. niestandardowej

	Interwencja	Komparator
Koszt terapii na pacjenta w horyzoncie AE / jednostki monetarne	500	400
Czas wolny od progresji – PFS / miesiąc (średnia)	9,1	5,1
Przeżycie 1-roczone - OS 1y/ %	89	81
Odpowiedź na leczenie ogółem – OR /%	36	16

ICER (PFS)

$$\text{ICER} = \frac{K_i - K_k}{E_i - E_k} = \frac{500 - 400}{9,1 - 5,1} = \frac{100}{4} = 25$$

Interpretacja: koszt uzyskania dodatkowego miesiąca wolnego od progresji choroby u jednego pacjenta przy zastosowaniu interwencji wynosi 25

ICER (OS1y)

$$\text{ICER} = \frac{K_i - K_k}{E_i - E_k} = \frac{500 - 400}{0,89 - 0,81} = \frac{100}{0,08} = 1250$$

Interpretacja: koszt uzyskania dodatkowego jednorocznego przeżycia u jednego pacjenta przy zastosowaniu interwencji wynosi 1250

ICER (OR)

$$\text{ICER} = \frac{K_i - K_k}{E_i - E_k} = \frac{500 - 400}{0,36 - 0,16} = \frac{100}{0,2} = 500$$

Interpretacja: koszt uzyskania dodatkowej odpowiedzi na leczenie u jednego pacjenta przy zastosowaniu interwencji wynosi 500

Onkologia w rekomendacjach AOTM

	2012	2013	2014	RAZEM
liczba rekomendacji ogółem	127	189	220	536
w tym dotyczące onkologii	35%	36%	60%	46%
wnioski refundacyjne	60%	35%	11%	27%
chemioterapia niestandardowa	31% (14)	54% (37)	88% (117)	68% (168)
technologie nielekowe	2%	10%	0%	3%

Chemioterapia niestandardowa w rekomendacjach AOTM

	2012	2013	2014	RAZEM
liczba rekomendacji CHN, w tym:	14	37	117	168
pozytywnych	71%	70%	29%	42%
negatywnych	29%	27%	68%	55%
mieszanych	0%	3%	3%	3%

Przyczyny negatywnych rekomendacji	2012	2013	2014	RAZEM
kliniczne	75%	100%	94%	94%
finansowe	0%	0%	1%	1%
kliniczne + finansowe	25%	0%	5%	5%

ICD-10

	2012		2013		2014	
	+	-	+	-	+	-
C02 NOWOTWÓR ZŁOŚLIWY INNYCH I NIEOKREŚLONYCH CZĘŚCI JĘZYKA					4	
C04 NOWOTWÓR ZŁOŚLIWY DNA JAMY USTNEJ					3	
C08 NOWOTWÓR ZŁOŚLIWY INNYCH I NIEOKREŚLONYCH DUŻYCH GRUCZOŁÓW ŚLINOWYCH					1	
C11 NOWOTWÓR ZŁOŚLIWY CZĘŚCI NOSOWEJ GARDŁA (NASOPHARYNX)					1	2
C13 NOWOTWÓR ZŁOŚLIWY CZĘŚCI KRTANIOWEJ GARDŁA (HYPOPHARYNX)						1
C14 NOWOTWÓR ZŁOŚLIWY O INNYM I O BLIŻEJ NIEOKREŚLONYM UMIEJSCOWIENIU W OBRĘBIE WARGI, JAMY USTNEJ I GARDŁA					2	
C15 NOWOTWÓR ZŁOŚLIWY PRZĘŁYKU					1	1
C16 NOWOTWÓR ZŁOŚLIWY ŻOŁĄDKA			1	1	1	
C17 NOWOTWÓR ZŁOŚLIWY JELITA CIENKIEGO			3	1	1	
C18 NOWOTWÓR ZŁOŚLIWY JELITA GRUBEGO			9		2	3
C20 NOWOTWÓR ZŁOŚLIWY ODBYTNICY			3	1		
C21 NOWOTWÓR ZŁOŚLIWY ODBYTU I KANAŁU ODBYTU			3		1	1
C22 NOWOTWÓR ZŁOŚLIWY WĄTROBY I PRZEWODÓW ŻÓŁCIOWYCH WEWNĄTRZWĄTROBOWYCH					1	1
C23 NOWOTWÓR ZŁOŚLIWY PECHERZYKA ŻÓŁCIOWEGO						3
C24 NOWOTWÓR ZŁOŚLIWY INNYCH I NIEOKREŚLONYCH CZĘŚCI DRÓG ŻÓŁCIOWYCH						2
C25 NOWOTWÓR ZŁOŚLIWY TRZUSTKI					1	4
C26 NOWOTWÓR ZŁOŚLIWY INNYCH I NIEDOKŁADNIE OKREŚLONYCH NARZĄDÓW TRAWIENNYCH	2		3		8	14
C30 NOWOTWÓR ZŁOŚLIWY JAMY NOSOWEJ I UCHA ŚRODKOWEGO			1			
C32 NOWOTWÓR ZŁOŚLIWY KRTANI						1
C33 NOWOTWÓR ZŁOŚLIWY TCHAWICY						1
C34 NOWOTWÓR ZŁOŚLIWY OSKRZELA I PŁUCA			2	1	1	3
C37 NOWOTWÓR ZŁOŚLIWY GRASICY			1			
C40 NOWOTWÓR ZŁOŚLIWY KOŚCI I CHRZĄSTKI STAWOWEJ KOŃCZYN				1		
C41 NOWOTWÓR ZŁOŚLIWY KOŚCI I CHRZĄSTKI STAWOWEJ O INNYM I NIEOKREŚLONYM UMIEJSCOWIENIU					2	
C43 CZERNIAK ZŁOŚLIWY SKÓRY	1			1		
C44 INNE NOWOTWORY ZŁOŚLIWE SKÓRY						1
C45 MIEDZYBŁONIAK					1	
C47 NOWOTWORY ZŁOŚLIWE NERWÓW OBWODOWYCH I AUTONOMICZNEGO UKŁADU NERWOWEGO						2
C48 NOWOTWÓR ZŁOŚLIWY PRZESTRZENI ZAOTRZEWNOWEJ I OTRZEWNEJ			5		2	1
C49 NOWOTWORY ZŁOŚLIWE TKANKI ŁĄCZNEJ I INNYCH TKANEK MIĘKKICH			1		7	6
C50 NOWOTWÓR ZŁOŚLIWY SUTKA		1	1			
C51 NOWOTWÓR ZŁOŚLIWY SROMU						1
C53 NOWOTWÓR ZŁOŚLIWY SZYJKI MACICY						5
C54 NOWOTWÓR ZŁOŚLIWY TRZONU MACICY						2
C56 NOWOTWÓR ZŁOŚLIWY JAJNIKA			1	1		2
C57 NOWOTWÓR ZŁOŚLIWY INNYCH I NIE OKREŚLONYCH ŻEŃSKICH NARZĄDÓW PŁCIOWYCH					1	
C60 NOWOTWÓR ZŁOŚLIWY PRĄCIA			1		1	
C61 NOWOTWÓR ZŁOŚLIWY GRUCZOŁU KROKOWEGO	1	1	1	1		
C62 NOWOTWÓR ZŁOŚLIWY JADRA						2
C64 NOWOTWÓR ZŁOŚLIWY NERKI, Z WYJĄTKIEM MIEDNICZKI NERKOWEJ					1	1
C65 NOWOTWÓR ZŁOŚLIWY MIEDNICZKI NERKOWEJ					1	
C69 NOWOTWÓR ZŁOŚLIWY OKA			2		1	3
C71 NOWOTWÓR ZŁOŚLIWY MÓZGU				1		3
C73 NOWOTWÓR ZŁOŚLIWY TARCZYCY			4			
C74 NOWOTWÓR ZŁOŚLIWY NADNERCZY			5			
C75 NOWOTWÓR ZŁOŚLIWY INNYCH GRUCZOŁÓW WYDZIELANIA WEWNĘTRZNEGO I STRUKTUR POKREWNYCH			3			2
C78 WTORNE NOWOTWORY ZŁOŚLIWE UKŁADU ODDECHOWEGO I TRAWIENNEGO						1
C80 NOWOTWÓR ZŁOŚLIWY BEZ OKREŚLENIA JEGO UMIEJSCOWIENIA			3		1	3
C81 CHOROBA HODGKINA	1				1	6
C82 CHŁONIAK NIEZIARNICZY GUZKOWY (GRUDKOWY)	1				6	2
C83 CHŁONIAKI NIEZIARNICZE ROZLANE			1	2	2	7
C84 OBWODOWY I SKÓRNY CHŁONIAK Z KOMÓREK T			2	2	4	3
C85 INNE I NIEOKREŚLONE POSTACIE CHŁONIAKÓW NIEZIARNICZYCH				2		1
C88 ZŁOŚLIWE CHOROBY IMMUNOPROLIFERACYJNE				1		
C90 SZPICZAK MNOGI I NOWOTWORY ZŁOŚLIWE Z KOMÓREK PLAZMATYCZNYCH	1		3			1
C91 BIAŁACZKA LIMFATYCZNA	1		2	1	3	9
C92 BIAŁACZKA SZPIKOWA	1	1	4	6	5	1
C93 BIAŁACZKA MONOCYTOWA			1			
C94 INNE BIAŁACZKI OKREŚLONEGO RODZAJU				2		
C96 INNY I NIEOKREŚLONY NOWOTWÓR ZŁOŚLIWY TKANKI LIMFATYCZNEJ, KRWIOTÓRCZEJ I TKANEK POKREWNYCH				2	1	4
D18 NACZYNIANKI KRWIONOŚNE I NACZYNIANKI CHŁONNE JAKIEGOKOLWIEK UMIEJSCOWIENIA						3
D30 NIEZŁOŚLIWY NOWOTWÓR NARZĄDÓW MOCZOWYCH						1
D32 NOWOTWÓR NIEZŁOŚLIWY OPON MÓZGOWYCH						2
D35 NIEZŁOŚLIWY NOWOTWÓR INNYCH I NIEOKREŚLONYCH GRUCZOŁÓW WYDZIELANIA WEWNĘTRZNEGO				1		1
D41 NOWOTWÓR O NIEPEWNYM LUB NIEZNANYM CHARAKTERZE NARZĄDÓW MOCZOWYCH				1		
D44 NOWOTWÓR O NIEPEWNYM LUB NIEZNANYM CHARAKTERZE GRUCZOŁÓW WYDZIELANIA WEWNĘTRZNEGO			2	1		
D45 CZERWIENICA PRAWDZIWA			1		1	1
D46 ZESPOŁY MIEŁODYSPLASTYCZNE			1		8	8
D47 INNY NOWOTWÓR O NIEPEWNYM LUB NIEZNANYM CHARAKTERZE UKŁADU LIMFATYCZNEGO, KRWIOTWÓRCZEGO I TKANEK POKREWNYCH	1		1	5	2	7
D48 NOWOTWORY O NIEPEWNYM LUB NIEZNANYM CHARAKTERZE INNYCH I NIEOKREŚLONYCH UMIEJSCOWIEN			4		1	1

Dostępność do leczenia onkologicznego w Polsce

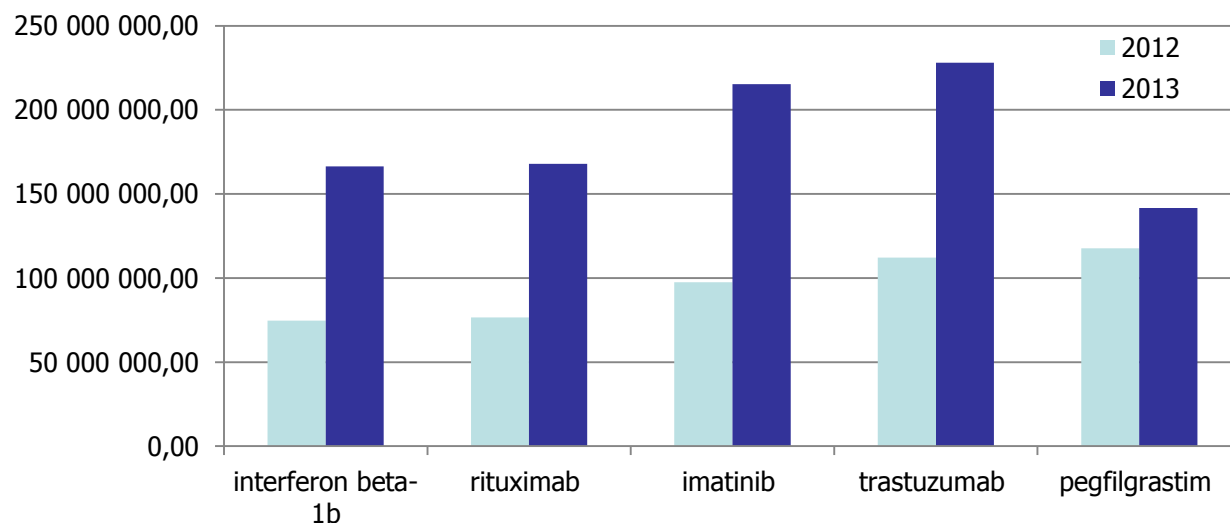
	liczba leków z grupy L (kod ATC) zarejestrowanych w EMA
wszystkich	107 (22,38 % wszystkich leków w EMA)
refundowanych w Polsce	64 (59,81% wszystkich leków z grupy L zarejestrowanych w EMA, 41,83% wszystkich leków refundowanych w Polsce zarejestrowanych w EMA)

	kwota refundacji w zł na rok 2012	kwota refundacji w zł na rok 2013
Tylko ocenione przez AOTM	1 064 734 802,85	1 963 501 880,97
Tylko zarejestrowane w EMA	997 684 117,46	2 070 834 362,00

Substancje czynne o najwyższych kwotach refundacji

substancja czynna	kwota refundacji	rok
interferon beta-1b	74 700 122,14	2012
rituximab	76 612 226,74	
imatinib	97 568 619,34	
trastuzumab	112 196 254,08	
pegfilgrastim	117 602 099,23	
pegfilgrastim	141 712 508,20	2013
interferon beta-1b	166 412 363,88	
rituximab	167 937 758,85	
imatinib	215 302 639,22	
trastuzumab	228 057 047,55	

Motto:

**„Prawda stoi dla wszystkich otworem,
nikt jeszcze nią nie zawładnął,
wiele tu jeszcze do zrobienia
pozostaje potomnym”**

Seneka

Dziękuję za uwagę